

Joan Baptista XURIGUERA
DESEMBRE

**La novel·la de la
revolució espanyola**

Barcelona: Edicions de
1984, 2008, 260 pp., 17 €

El nom de Joan Baptista Xuriguera (Menàrguens, 1908-Barcelona, 1987) avui dia només és recordat pel seu manual *Els verbs catalans conjugats* (1972), tot i que la seva producció com a escriptor abraça molts altres camps, amb més de seixanta llibres publicats. Es recupera ara un dels seus textos primerencs, la novel·la *Desembre*, que és un fidel reflex de l'ideari polític que Xuriguera va mantenir des del 1930 fins al seu exili, vinculat sempre al comunisme més heterodox (era militant del Bloc Obrer i Camperol). L'obra, redactada entre 1931 i 1932, va ser publicada el 1934 amb el reclam que es tractava de "la primera novel·la catalana de tendència exclusivament proletària". De fet, *Desembre* respon al model de "novel·la social", és a dir, amb una voluntat de fer una literatura de caire testimonial, que utilitza la realitat per fer una crítica del món burgès, amb una preocupació especial pel sindicalisme i amb uns objectius de mobilització social i política. En el rerefons d'aquesta novel·la, narrada amb força i d'un notori maniqueisme, hi ha l'aixecament fracassat contra la monarquia espanyola que va tenir lloc a Jaca el desembre de 1930 a càrrec del capità Fermín Galán.